

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Ива Банкова Монева

относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор” в професионално направление 3.8 „Икономика”, докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“

автор на дисертационното изследване: Ивайло Гончев Маноилов, докторант от катедра „Информатика и икономика” на факултет „Международна икономика и администрация” на ВСУ „Черноризец Храбър”

тема на дисертационното изследване: „Проблеми при отчитането и оценката на биологичните активи и селскостопанската продукция”

основание за представяне на становището: научен ръководител на докторанта и участие в състава на научно жури, съгласно заповед № 1742 от 19.12.2017 г. на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър”

I. Характеристика на дисертационния труд и автореферата

Дисертационният труд съдържа 247 страници, от които 210 страници основен текст и 37 страници приложения. Включва 28 фигури и 20 таблици. Логиката на дисертацията следва възприетата традиционна структура и се състои от увод, три глави, заключение, списък на използваната литература, азбучник на използваните съкращения и приложения (16 броя). Посочената структурата на труда

и неговото основно съдържание са подчинени на темата и на формулираните в увода обект, предмет, изследователски проблем, теза, цел и задачи. Библиографията обхваща 109 заглавия, от които 79 на кирилица, 16 на латиница и 14 нормативни акта.

Основният аргумент на автора за предприемане на изследването, представен още в увода, е от значение за доброто управление на предприятията в сферата на селското стопанство. Въпросите относно признаването, оценяването, отчитането и оповестяването на обектите на счетоводството в селското стопанство са актуални и недостатъчно разработени. В този контекст в първа глава е извършен обзор на действащата специфична нормативна уредба, направена е съпоставка на използвания понятиен апарат на приложимите счетоводни стандарта и са изведени възникналите противоречия и трудности, касаещи идентифицирането, разграничаването на биологичните активи и селскостопанската продукция. Също, извършена е класификация на специфичните рискове, присъщи за отчетните обекти в селското стопанство, като броя на описаните в научната литература е доразширен. Разгледани са специфичните изисквания за признаване на биологичните активи и селскостопанската продукция. След извършеното във втора глава обследване на моделите за оценка в селското стопанство - справедлива стойност и себестойност, е направено задълбочено изследване на съпътстващите ги проблеми от практиката. Съществен принос на докторанта са анализът и изводите на база резултатите от проведеното в трета глава емпирично проучване и сравнителен (SWOT) анализ на качествените характеристики на справедливата стойност и себестойността, потвърждаващо приложимостта на моделите за оценка на биологичните активи и

селскостопанската продукция. Сполучливо, в заключението са обобщени основните изводи и аргументи, които потвърждават научната обосновааност и практическа приложимост на авторовата теза.

Авторефератът е композиран съгласно изискванията и отразява всички основни части от дисертацията, с което се дава възможност да се очертаят ясно постигнатите научни и приложни приноси и резултати.

II. Оценка на резултатите и приносите на докторанта

II.1. Основните резултати, които Ивайло Тончев Маноилов постига в дисертационния си труд са:

- Предложената от докторанта дисертация третира изключително актуални и интересни въпроси. Темата на изследването, от една страна, дава възможност да бъдат разгледани счетоводните аспекти на изследвания проблем, а от друга страна, неговата общоикономическа същност.

- Представен е завършен дисертационен труд по една сложна проблематика, която все още е слабо разработена в България, въпреки необходимостта на практиката от проучвания в тази област. Безспорен принос е обвързаността на изследването с реалния бизнес в областта на селското стопанство.

- В дисертационния труд проличава умението на автора критично да анализира теоретичните концепции, нормативната уредба и практическите подходи, да систематизира основните идеи, да представя своите тези и да разкрива перспективите за бъдещи изследвания и практически приложения.

- Докторантът поставя множество отправни точки на широк кръг от въпроси, върху част от които е акцентирано и са предложени

възможни решения и отговори, а на други е поставено началото на задълбочени бъдещи изследвания, които могат да доведат до обосновани предложения към сега съществуващите регулации и практика.

- Емпиричната част на дисертационното изследване е планирана и изпълнена в съответствие със съвременния теоретико-емпиричен модел на изследване в България.

II.2. Намирам, че приносите на Ивайло Тончев Манолов в дисертационния труд са следните:

- Извежда и систематизира възникналите противоречия и трудности, свързани с идентифицирането, разграничаването на биологичните активи и селскостопанската продукция. Доразработва и допълва специфичните рискове за селското стопанство с цел обобщаването им в единна структура, присъща за земеделието и за животновъдството;

- Доказва невъзможността за получаване на вярна и честна оценка по себестойност по счетоводен път и изключителните трудности затова по оперативен път за нуждите на управлението и данъчното облагане, при прилагане на модела на справедливата стойност. Извежда модели за изчисляване на себестойността по оперативен път;

- Предлага нова методика за отчитане на възникналите оценъчни разлики при прилагане на модела на справедливата стойност и авторов модел за оповестяване на биологичните активи и селскостопанската продукция;

- Извършва SWOT анализ на качествените характеристики и полезността на справедливата стойност и себестойността като модели за оценка.

- Извършва проучване и обобщаване на публикувани емпирични изследвания по разглежданата проблематика на български и чуждестранни автори.

- Извършва емпирично изследване, обхващащо както информация от публичните отчети на изследваните предприятия, така и на събрана такава при директни контакти с тях. Доказва неспазването на предписаната форма за отчитане и изготвяне на ГФО, публикувани в Търговския регистър.

- Публикува самостоятелно 2 статии в различни издания и 2 доклада в сборници с доклади от научни конференции. В тези публикации се интерпретират проблеми, разработени в труда. Всички те отразяват отделни моменти от дисертацията и по този начин преди окончателното ѝ оформяне и защита са апробирани съществени части от нея.

III. Критични бележки и препоръки към дисертационния труд

В качеството си на научен ръководител на Ивайло Маноилов в процеса на работата съм правила предложения и препоръки по отношение на дисертационния труд. Докторантът, отговорно и компетентно, е вземал предвид някои от тях и ги е отразявал коректно в дисертационния труд. Други, не е приемал и достойно е защитавал своите идеи, мисли и тези. Всичко това отразява правилната научна комуникация между докторанта и неговия научен ръководител, т.к.

общите положителни резултати произтичат само от обща работа и приемането на мнението на другата страна.

Препоръката, която отправям към докторанта е в пожеланието в бъдещата си работа да задълбочи още практично- приложните въпроси, разработвани в настоящия труд, тъй като тяхната актуалност и значимост ще продължава да бъде важна.

IV. Заключение по дисертационния труд на Ивайло Тончев Маноилов

Дисертационният труд притежава необходимата научна значимост и новост за една докторска дисертация, което ми дава основание да го приема за завършен, съгласно изискванията на ЗРАС в Република България, Правилника към него и Наредба № 12 на ВСУ „Черноризец Храбър“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

Като член на научното жури и научен ръководител на докторанта давам своята положителна оценка на дисертационния труд „Проблеми при отчитането и оценката на биологичните активи и селскостопанската продукция“ на Ивайло Тончев Маноилов и предлагам на научното жури да му бъде присъдена образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“.

доц. д-р Ива Монева

Варна,
12 януари 2018